

To Kvinders Arbejde i vort Sprogs Tjeneste.

—o—

Det første Halvbind af den nye danske Ordbog, som imødeses med saa megen Interesse, er udsendt.

Den vil, som det hedder i Forlagets Omtale af den, „give Svar til enhver der søger Oplysning om Ordenes Normal-Udtale og Skriftform, Ordenes Historie og Etymologi, om det enkelte Ords mangfoldige Betydninger og om disses Udvikling fra Holbergs Tid til Nutiden.

Hele Værket vil omfatte 15.—17. Bind. Det vil vare 15—16 Aar inden sidste Bind foreligger.

Til dette kæmpemæssige Arbejde er knyttet en Del fremragende Mandsnavne fra vor videnskabelige Verden. Der findes imidlertid ogsaa to Kvindenavne: Professorinde *Marie Dahlerup*, født Müller, og Dr. phil. *Lis Jacobsen*.

For en Snes Aar siden begyndte Professor *Verner Dahlerup* og *Hustru* efter Forslag af *Ernst Bojesen* at grundlægge denne Ordbog. Aar 1901 skrev Professorinde *Dahlerup* sin første „Seddel“, og nu staar der i hendes Dagligstue brandsikre Skabe, som omfatter over $\frac{1}{2}$ Million „Sedler“, smaa Lapper, paa hvilke et enkelt Ord og den Sætning, hvorfra det er taget, er opført. Det væsentligste af dette Samlerarbejde, der er Grundpillen for hele Værket, er udtrettet af Ægteparret *Dahlerup*, og vi tager næppe fejl, naar vi meget stærkt betoner *Marie Dahlerups* Andel i dette Arbejde.

M. D. er Student fra 1886. Fra 1886 til 1889 studerede hun Sprogvidenskab, bl. a. slaviske Sprog, og forberedte sig til Skoleembeds-eksamen. Hun opgav imidlertid Eksamenen, da hun giftede sig.

Om Omfanget af den Tiltro, hendes mangeaarige „Medarbejder“ ved denne Ordbog har haft til hende, vidner den Række og Art af Bøger, som han har betroet hende at gennempløje til Fordel for Ordbogen. Professorinde *Dahlerup* har ved særlig at kaste sig over enhver Art af Faglitteratur: Skomager, Bogbinder, Maskin-Handels-Litteratur o. s. v. erhvervet sig, hvad hun kalder en „grinagtig Viden“. I Aarevis har hun

gennemlæst et imponerende Materiale af saavel klassisk som faglig Art, for mange Bøgers Vedkommende to Gange. Hun har sat sine røde og grønne Mærker og har lagt Seddel ved Siden af Seddel, indtil den halve Million var naaet.

Opgaven voksede, navnlig voksede Kravet om finansiell Støtte. Staten traadte hjælpende til, og det forholdsvis nyoprettede *Dansk Sprog- og Litteraturselskab* har nu i Forbindelse med *Carlsbergfondet* overtaget den administrative Del af Arbejdet, uden hvilken den videnskabelige Del vilde være en død Skat.

Ægteparret *Dahlerups* Arbejde bestaar nu i det rent videnskabelig redaktionelle. De skriver i *Forening* de vanskelige „Præpositionsartikler“. Professorinde *Dahlerup* har ved Siden af som sit særlige Arbejde paataget sig at gennemgaa *Klokke Højsgaards* to Bøger fra 1750. *Klokke Højsgaard* var Gramatiker, og han var den første, der herhjemme indførte en vis Form for Lydskrift.

Professorinde *Dahlerup* har ikke været officiel Medarbejder; derfor er hendes grundlæggende videnskabelige Arbejde lige værdifuldt og ligesaa tilfredsstillende, som det er at fremdrage hendes Navn, ligesaa tilfredsstillende er det at paapege i „Kv. og Samf.“, at den praktiske Del af dette Arbejde, det dermed forbundne uhyre Ansvar i administrativ Retning er lagt i Hænderne paa en anden Kvinde, Dr. phil. *Lis Jacobsen*, der er Formand for det ovenfor nævnte Sprog- og Litteraturselskab.

Dr. *Jacobsens* Virken er saa kendt, at en Redegørelse er overflødig. Hendes fremtidige Arbejde ved Ordbogen vil bestaa i Inspektion af den store Medarbejderstab, der er sat til det manuelle og Dele af det videnskabelige Arbejde. Hun overvaager Værkets Tilblivelse og Fremadskriden. Hendes Organisationstalent vil her faa rig Lejlighed til at udfolde sig, men det vilde komme tilkort, hvis hun ikke sad inde med en endnu mere omfattende videnskabelig Viden og Kunnen paa det Omraade, hvis administrative Hersker hun er.

Naar Ordbogen Bind for Bind, fremgaar for Offentligheden og overleveres til Fremtiden, har to

rigt udstyrede Kvinder haft deres store Del i hele Tilblivelsen af dette kæmpemæssige Værk om vort Modersmaal. Naar om en halv Menneskealder det sidste af de ca. 17 Bind, Ordbogen vil omfatte, foreligger, har disse to Kvinder indskrevet deres Navne i Historien; indtil da ønsker vi dem „god Vind“ — fri Bane har de.

Centralhus for enligstillede Kvinder.

—o—

Det har sikkert glædet mange med mig, at det saa haardt tiltrængte Centralhus for enligstillede Kvinder nu synes at skulle blive til Virkelighed, og jeg ønsker Foretagendet alt muligt Held.

Men hvorfor i al Verden har „Kvindernes Boligselskab“, en Sammenslutning af Kvinder, der bygger Hjem for Kvinder, ikke taget en eller flere af vore kvindelige Arkitekter? Hvorfor har man ikke benyttet denne sjældne Lejlighed til at lade dem vise, hvad de duer til? At de vilde sætte alle deres Kræfter, al deres Interesse ind paa en saadan Opgave, kan man gaa ud fra, og der er saa meget netop ved en saadan Bygning, hvor den særlige kvindelige Indsigt og Forstaaelse kunde komme til at spille en Rolle. At vore kvindelige Arkitekter er unge og ikke hidtil har tumlet med saa store Opgaver, kan ikke være afgørende, én Gang maa jo være den første, og man kunde jo tage alle mulige Garantier for at sikre sig det bedste Resultat.

Jeg har talt med én af de kvindelige Arkitekter (der er ialt 5), og hun udtalte omtrent følgende: „Det er forklarligt, at man ved en saa stor og ansvarsfuld Opgave som denne ikke uden videre tør overdrage Arbejdet til én af os; men der burde have været udskrevet en Konkurrence mellem de kvindelige Arkitekter uden Forpligtelse til at benytte noget af Forslagene, hvis det ikke var fuldt tilfredsstillende. Som Dommere kunde hvilke som helst af vore ældre mandlige Arkitekter have fungeret (ældre kvindelige Ark. er der som bekendt ingen af).